

Programma NUT - Enkhuizen

Seizoen 2023 - 2024

BESTUUR

Voorzitter
Ton Dekker

A.J. Dekker
Vette Knol 115
1601 CW Enkhuizen
Mobiel 06-41834436
a.j.dekker1@quicknet.nl

Secretaris
Judith Karreman

J.J. Karreman
Wagenaarstraat 1
1601 LH Enkhuizen
Mobiel 06-14259569
Telefoon 0228-316426
judith.karreman@ziggo.nl

Penningmeester
Kemp Veenstra

K.A. Veenstra
Nieuwstraat 16
1601 JJ Enkhuizen
Telefoon 0228-318587
kempveenstra@hotmail.com

Bestuurslid
(Excursie commissie)
Willemien den Hartog

W. den Hartog-van Marle
Denenburg 16
1601 GX Enkhuizen
Telefoon 0228-318686
w.denhartog1@hetnet.nl

Bestuurslid
(Public relations)
Jaap Kooiman

J. Kooiman
Dreef 13
1602 SB Enkhuizen
Telefoon 0228-312362
jaap.kooiman@kpnmail.nl

Beste Nutsleden,

Ook voor het komende seizoen heeft het bestuur van de Maatschappij tot NUT van het Algemeen Departement Enkhuizen er voor gekozen om haar programma in een mooi boekje te zetten. Net als vorig jaar wordt dit geheel smakelijk aangevuld met foto's uit Enkhuizen en omstreken waar onze leden woonachtig zijn. Ditmaal hebben wij o.a. vele foto's mogen opnemen uit het bestand van Siem Duys uit Enkhuizen.

Voor iedere activiteit krijgt u op tijd een herinnering door middel van een uitnodiging per mail met meer bijzonderheden. Leden zonder mailadres ontvangen de convocatie in de brievenbus of per post. Dat zijn er nog maar 15.

De keuze voor onze 5-daagse culturele reis is deze keer gevallen op het Zwarte Woud. Hier hebben wij een hotel geboekt dat het ons gemakkelijk maakt om deze hoek van Duitsland te gaan verkennen. Hiervoor wordt een aparte reisgids gemaakt.

Voor het eerst zullen wij u een middag programma presenteren. Voor leden die moeilijk ter been zijn rijdt er indien nodig de Belmobiel. Houd er wel rekening mee dat de Belmobiel alleen rijdt in Enkhuizen.

Onze vereniging bestaat dit jaar 225 jaar. Deze oude dame bruist van de energie en is voor velen een vertrouwde omgeving. Dit blijkt uit de mond tot mond reclame die de leden doen bij vrienden en vriendinnen. In het afgelopen seizoen is ons ledenbestand met 50 leden gegroeid.

Ik wens u veel plezier met ons programma.

Ton Dekker Voorzitter

VERGADERING
VAN HET ENKHUYZER DEPARTEMENT DER MAATSCHAPPIJË
TOT NUT VAN 'T ALGEMEEN

Wat is 't NUT

Nog steeds horen wij links en rechts om ons heen in Enkhuizen vragen, wat is 't Nut ? Nooit van gehoord.

Officieel is de naam Maatschappij tot Nut van 't Algemeen Departement Enkhuizen.

De maatschappij is opgericht in 1748 door Jan van Nieuwenhuizen in Edam en hij ijverde voor beter onderwijs, bibliotheken, spaarbanken, kortom zich dienstbaar maken voor alle lagen van de Nederlandse bevolking.

Het is duidelijk, dat deze doelstellingen inmiddels zijn achterhaald. Heeft 't NUT dan zijn tijd gehad ? Kan het niet tevreden zijn met de gedachte tot veel belangrijke zaken de aanzet te hebben gegeven om vervolgens een dubbele streep te zetten onder haar werk ?

Geenszins, er zijn nog steeds 65 departementen en met name ons departement houdt zich thans voornamelijk bezig met het organiseren van lezingen, excursies, meerdaagse culturele uitjes naar het buitenland, het bijwonen van concerten, ballet uitvoeringen etc.

Mede door deze activiteiten groeien en bloeien wij in Enkhuizen e.o. Inmiddels komt 28% van ons ledenbestand uit Bovenkarspel, Grootebroek, Hoogkarspel, Andijk, Venhuizen, Hem, Wijdenes, Westwoud en zelfs Obdam, Alkmaar en Schiermonnikoog.

De kracht van ons departement is nu om voor haar leden in Enkhuizen en omstreken, met name de ouderen, een interessant programma aan te bieden. Wij organiseren de activiteiten en het vervoer.

U hoeft zich alleen maar op te geven en de daaraan verbonden kosten te betalen.

Op het gebied van cultuur zijn wij ondertussen de grootste vereniging in West-Friesland.

Aan de Leden van het *EINKHUIZER* Departement,
TOT NUT VAN 'T ALGEMEEN.

zijt Dankbare Erkentenis opgedragen, doordierzelfe
DW Dienaar, ~~Algemeen~~

Programma NUT - Enkhuizen

Seizoen 2023 - 2024

Donderdag
14 september 2023

225e Algemene jaarlijkse ledenvergadering
in de Kerkzaal aan het Wegje te Enkhuizen

Na de pauze een lezing door oud-stadgenoot
Cor Ramkema (waterbouwkundige) met een
inleiding over het ontstaan van Nederland
over de laatste 12000 jaar door enerzijds
de natuurlijke ontwikkeling als gevolg
van de klimaatverandering en
de zeespiegelstijging en anderzijds
door ingrepen van de bewoners
in het landschap vooral door hun strijd
tegen het water

Donderdagmiddag
19 oktober 2023

Bezoek aan het Singer Museum in Laren
Impressionisme en Modernisme in Nederland
Hoogtepunten uit de Singer collectie
met o.a. Jozef en Isaac Israëls, Breitner en Mauve

Het Amerikaanse echtpaar Anna Singer en William Singer liet in 1911 in Laren de villa De Wilde Zwanen bouwen. Ze legden in deze periode een kunstcollectie aan. Na het overlijden van William liet zijn vrouw in 1953 een museum en een concertzaal aan de villa bouwen. In 1956 werden het museum en de concertzaal voor publiek geopend.

Vrijdag 10 november 2023

Lezing door Margriet Brandsma in de Kerkzaal aan het Wegje te Enkhuizen.

Margriet is een zelfstandig journalist en heeft jarenlang voor het NOS journaal gewerkt in de landen Duitsland, Zwitserland en Oostenrijk.

Thema van de avond zal zijn Duitsland en het “mirakel” Merkel.

Spraakmaker is Margriet Brandsma. Zij laat haar licht schijnen over de Duitse bondskanselier Angela Merkel.

Hoe opvallend is haar feministische koers?

Aangezien ze nooit voorstander was van quota of andere stimulerende maatregelen om vrouwen te helpen om hoger op te komen.

Ook Merkels eigen opmars binnen het CDU is in dit licht opvallend: de partij is een ouderwets mannenbolwerk.

Donderdag 21 december 2023

Musical “de Tocht” op een bewegende ijsvloer van 2500 m²
in de nieuwe IJshal in Leeuwarden

Inschrijven
nog mogelijk

**Een uniek spektakel met de legendarische
Elfstedentocht als decor**

A man with a shaved head, wearing a grey blazer over a blue and white checkered shirt and blue jeans, stands on a rocky shore. He is smiling slightly and looking towards the camera. The background features a calm sea, a blue sky with scattered white clouds, and some trees on the left side of the frame.

Donderdag
18 januari 2024

Lezing door journalist en econoom Mathijs Bouman,
bekend o.a. door zijn verslaggeving in het
Financiële Dagblad en zijn optreden in Nieuwsuur.

Het thema zal zijn:
Hoe staat Nederland
er begin 2024 voor?
En wat kunnen wij doen
aan de krappe arbeidsmarkt?

Woensdagmiddag 14 februari 2024

Lezing door Mirjam Kaijer bekend
o.a. door de columns in het NH dagblad.

Mirjam maakt ook deel uit van de stichting
"Voices for women".
Zij is van mening dat er onvoldoende
bekendheid bestaat
over klachten van vrouwen boven de 50.

Op een speelse wijze zal zij voordragen.
Eva en geen Adam !!!

Vrijdag 22 maart 2024
in de kerkzaal aan het
Wegje te Enkhuizen

Professionele presentatie door Rob van Eck
over "Wereld Vrouwen 12"

Het zal gaan over 12 vrouwen die
de wereldgeschiedenis hebben beïnvloed.
Wij kijken naar het bijzondere leven en
werk van o.a. Jeanne d' Arc, Marie Curie,
Hildegard von Bingen, Florence Nightingale
tot prinses Diana toe.

Hoogtepunt van het seizoen

5 daagse reis naar het Zwarte Woud
met o.a. een toeristische route naar de Titisee, Triberg enzovoort

Een dagprogramma naar
het Bloemeneiland Mainau
en een bezoek aan de stad Freiburg.

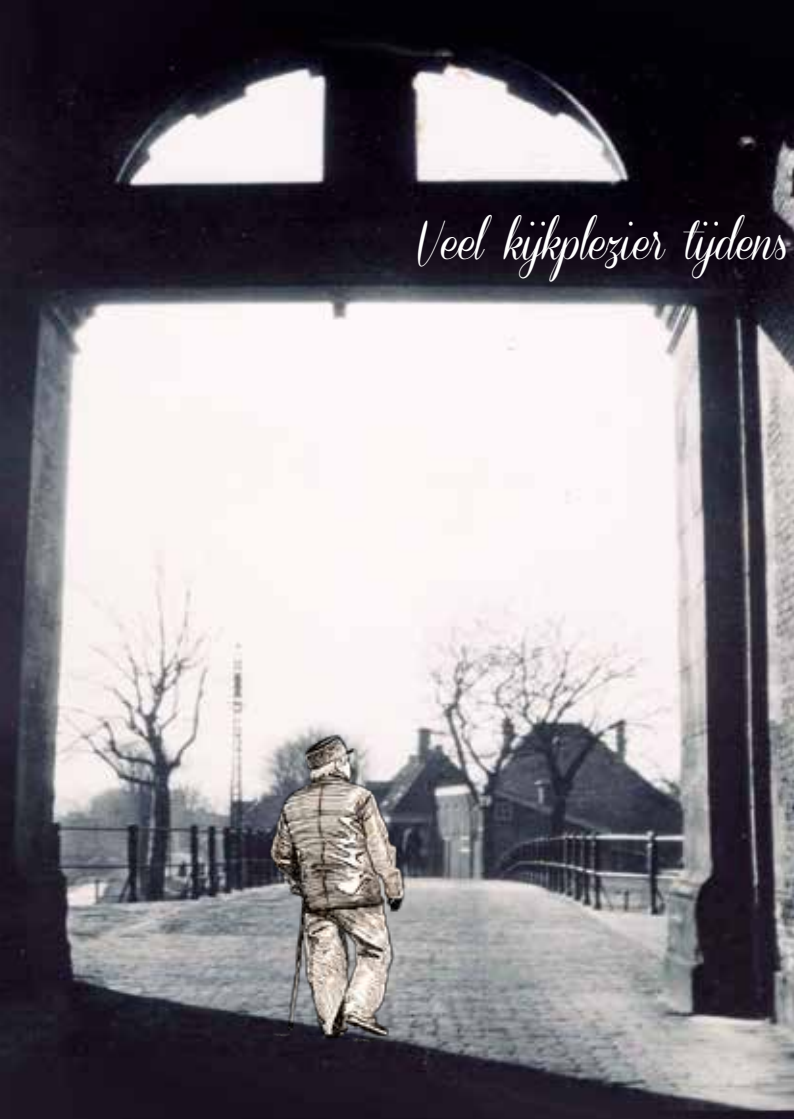

Z.D.S.
Zoetermeerse Dagtochten Specialist

Data

15 en 22 april *met een optie op*
29 april 2024

Veel kijkplezier tijdens het historische rondje

Rondje om met 't NUT vanuit de thuishaven

STATION ENKHUIZEN

Het station Enkhuizen, aan het begin van ons rondje om, dateert uit 1885.

Het gebouw is uitgevoerd als kopstation en werd op 6 juni 1885 geopend, tegelijk met de ingebruikname van de spoorlijn tussen Hoorn en Enkhuizen.

Het ligt aan het water, naast de kade waar de veerboot van de Veerdienst Enkhuizen - Stavoren naar Stavoren in Friesland aanlegde.

In de eerste helft van de twintigste eeuw werden vanaf hier ook goederenwagens verscheept, een dagelijks verbinding door middel van een stoompont.

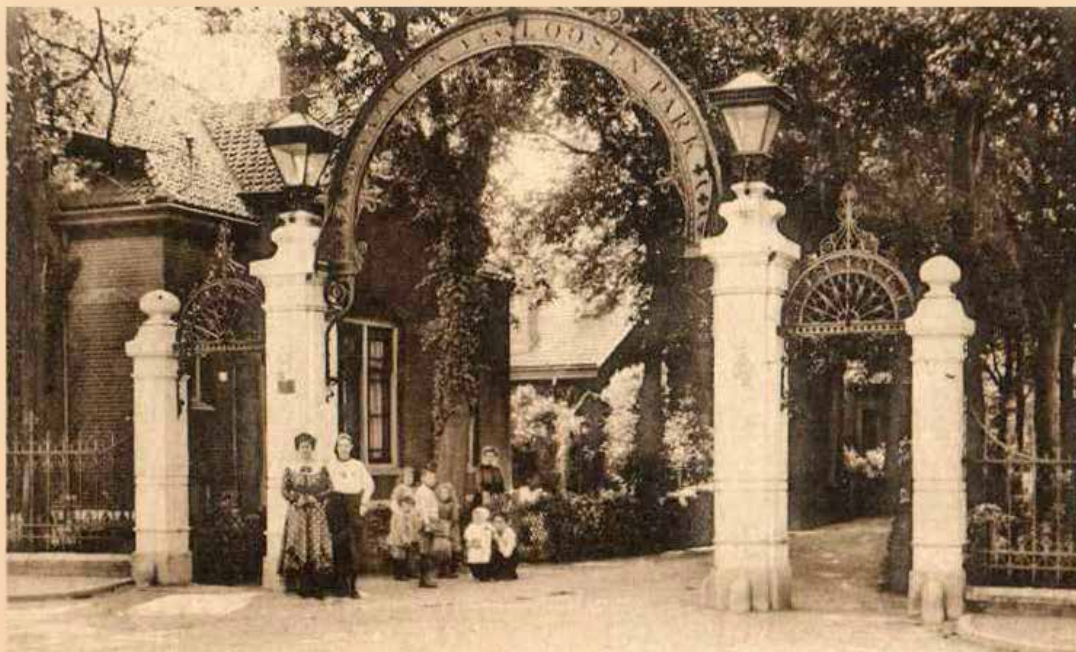

DE OUDE HAVEN

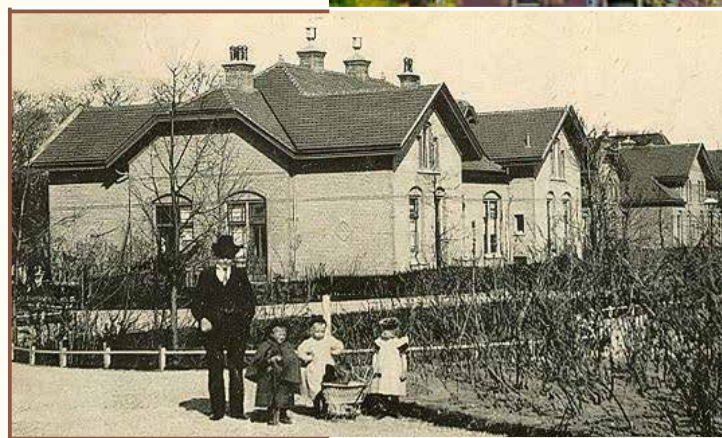

*Motorschip Vereeniging met vrachtwagen beurtschipper Jacobus de Bruijn
op de Veermanskade - Dijk 1946. Op de achtergrond de paktuinen met scheepswerf*

SNOECK VAN LOOSEN PARK

De woningen in het park waren bedoeld voor 'gezinnen die door duurzame arbeidzaamheid en goed gedrag boven anderen uitmunten'.

HET LEUGENBANKJE

Het fenomeen leugenbank vind je terug in alle vissersplaatsen langs de oude Zuiderzee. De banken zijn alle zo geplaatst dat het water vanaf de bank nog zichtbaar is.

Dit was wel een voorwaarde voor de bezoekers van de banken, vroeger voornamelijk (oud)vissers die de vangsten van de dag daar doornamen. Je hoort mij niet zeggen dat daarover gelogen werd, maar laten wij het erop houden dat er veel visserslatijn werd gesproken.

1950–1954

Drie vissers zittend op de bank, een man staat ernaast.

*V.l.n.r. Kaert van Proel (Bakker), Okke van Kees, Douwe van Steven,
Jacob Kamper "de Meeuw".*

ENKHUIZER ALMANAK 2023

ALMANAK

HAARLEMSCHE
ALMANAK

1898

ENKHUIZER
ALMANAK

1902

ENKHUIZER
ALMANAK

1903

HAARLEMSCHE
ALMANAK

1905

ENKHUIZER
ALMANAK

1907

ENKHUIZER
ALMANAK

1908

ENKHUIZER
ALMANAK

voor het Schiedamsche
1908

ENKHUIZER
ALMANAK

voor het Jaar
1909

DE DROMMEDARIS

DE DIJK

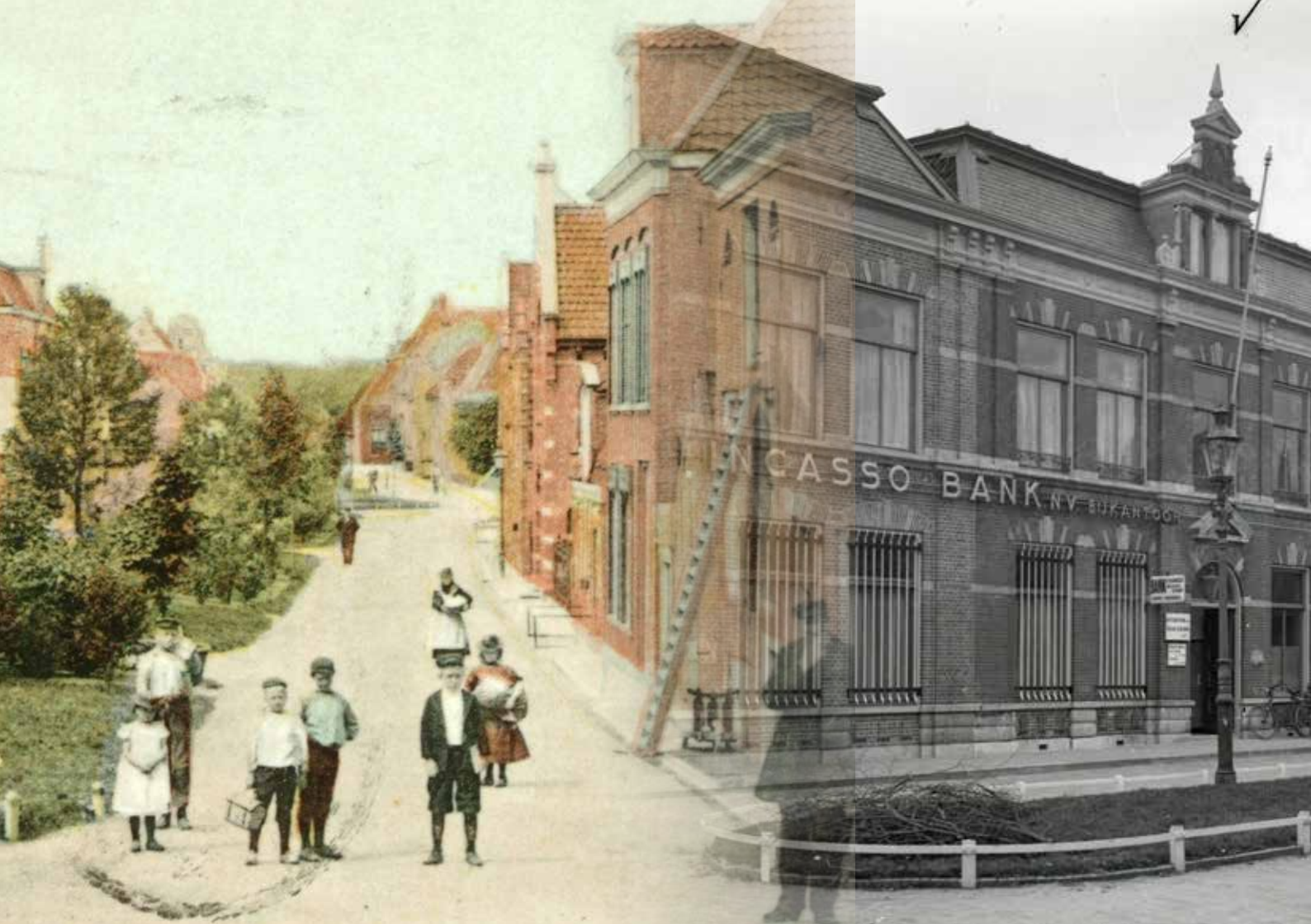
Die Port van Cleve

VENEDIE

De straat dankt zijn naam zeer waarschijnlijk aan een koopman die veel handel dreef met Venetië. In de loop der eeuwen zijn er behoorlijk wat spellingsvarianten van de straatnaam voorbijgekomen zoals 'Fenighen' en 'Venegien', en uiteindelijk is het dus 'Venedie' geworden

WESTERSTRAAT

ZAND VERLADEN UIT SCHEPEN

logo 1920 - 1938

logo 1938 - 1939

ALBERT HEIJN

logo 1939-1940

ALBERT HEIJN
logo 1956 -1966

ALBERT HEIJN
VOOR KWALITEIT

logo 1940 -1956

logo 1966-1967

logo 1967 - 2006

Albert Heijn vierde in 1937 haar
50-jarige bestaan en startte
op 30 juni 1938 onder het motto:

*'De voordeligste kruidenier
voor allen, ook voor u'*

Het eerste filiaal in Enkhuizen
was op de hoek van de
Torenstraat-Melkmarkt.

Toen de grotere kruidenierszaken
in de vijftiger jaren overgingen
naar zogenaamde supermarkten,
werd dit pand te klein.

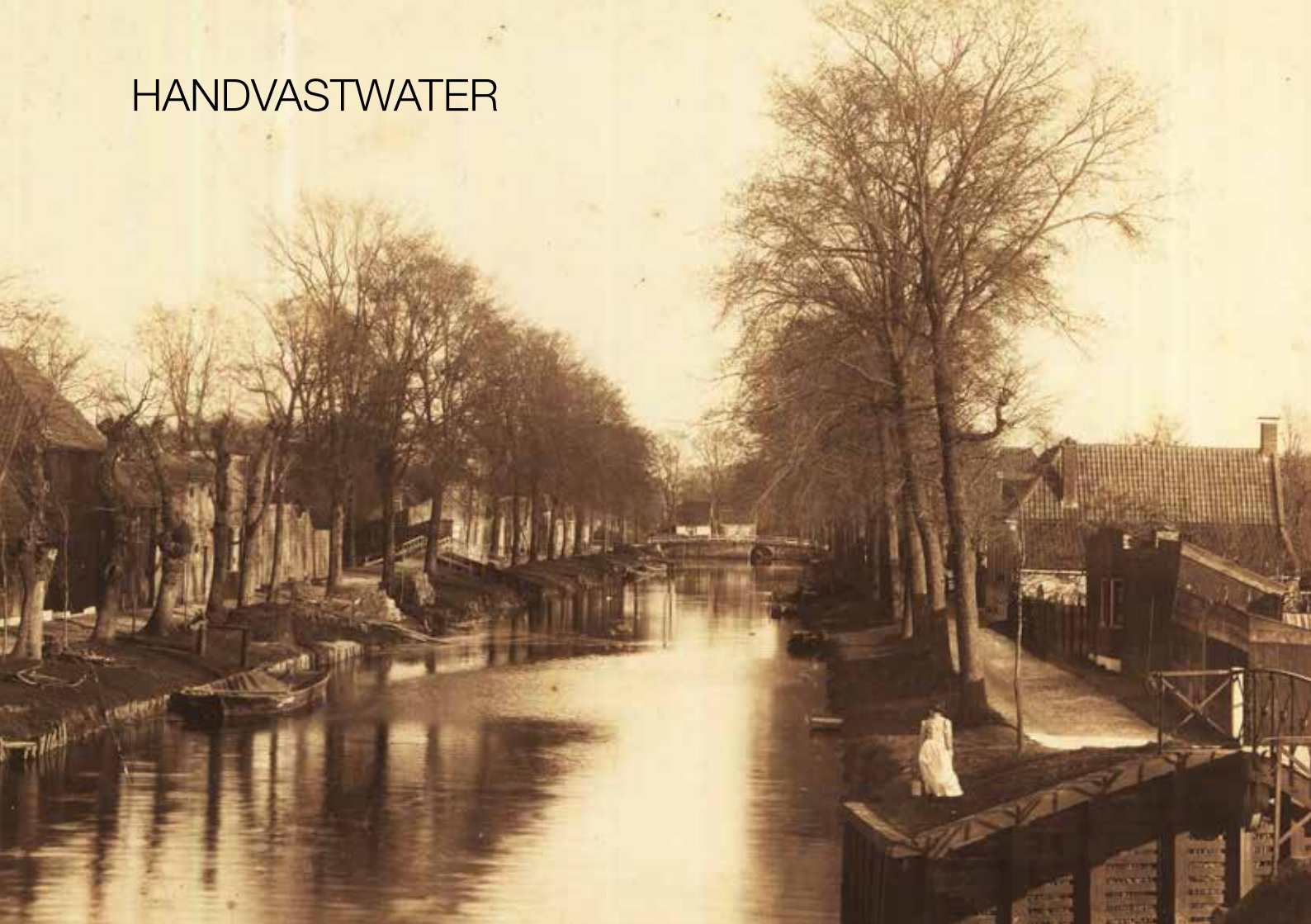
ALBERT HEIN

DE VIER KROONEN

HANDVASTWATER

*De Boerenhoek (ook wel
bouwershoek genoemd)
is het noordwestelijke deel
van de binnenstad
van Enkhuizen,
waar oorspronkelijk veel
(stads)boerderijen zich
bevonden.*

*In de Boerenhoek bevinden
zich onder meer de
Noorder Boerenvaart,
de Oude Gracht,
het Handvastwater en
de Noordergracht.
De Boerenboom en
Oude Gouwsboom
zijn twee waterpoorten
in de vestingwal,
waarlangs respectievelijk
de Noorder Boerenvaart
en het Handvastwater
de binnenstad verlaten.*

De Vest

*'Oh mooie Vest met je molen,
zie hoe de stilte was
nu een eeuw later
verworden tot een recreatie plas'*

1925

De binnenstad van Enkhuizen wordt door grachten doorsneden en ligt binnen vestingwallen die uit de 17e eeuw dateren en goed bewaard zijn gebleven

Koepoort

*Door de aanleg van de Straatweg Enkhuizen naar Hoorn,
die in 1671 werd opgeleverd, kwam veel van het binnenkomend verkeer
door de Koepoort*

1867

Westeinde

Het Westeinde ontstond als kern van bewoning iets voorbij de grens van Enkhuizen. Tegenwoordig zijn over de hele lengte van de weg woningen en bedrijven.

De belangrijkste bedrijven aan het Westeinde zijn de diverse zaadbedrijven die aan het einde van de negentiende eeuw begonnen.

BROEKERHAVEN

1905

Ceres molen

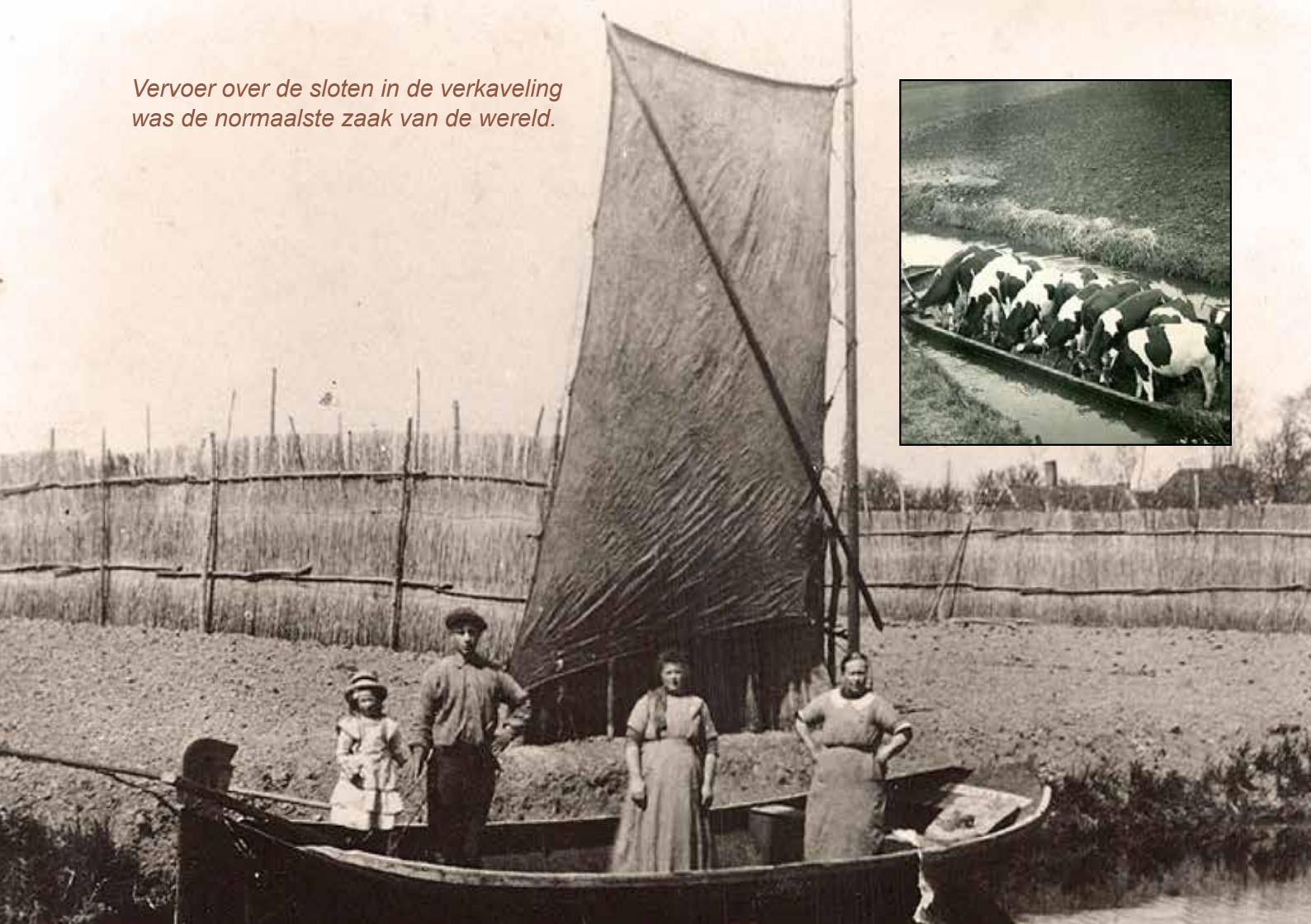

1930

2023

*Vervoer over de sloten in de verkaveling
was de normaalste zaak van de wereld.*

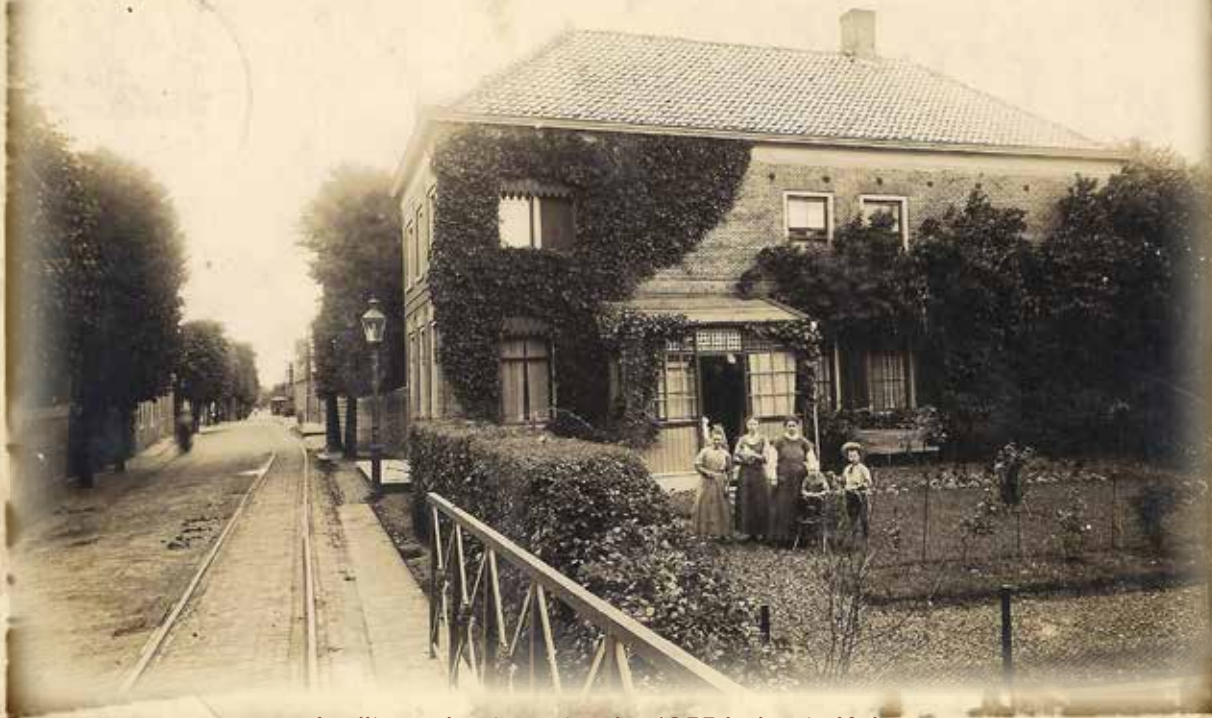
BOVENKARSPEL

paardentram

1910

Groete uit Bovenkarspel.

In dit pand zat omstreeks 1955 huisarts Kuiper

*Bloem- en spitskolen
verscheper naar
de veiling en later
nadat de verkaveling
steeds meer vorm
begon te krijgen
kwam de overgang
naar tulpen en
andere soorten.*

*De eerste boog
van de Florahal*

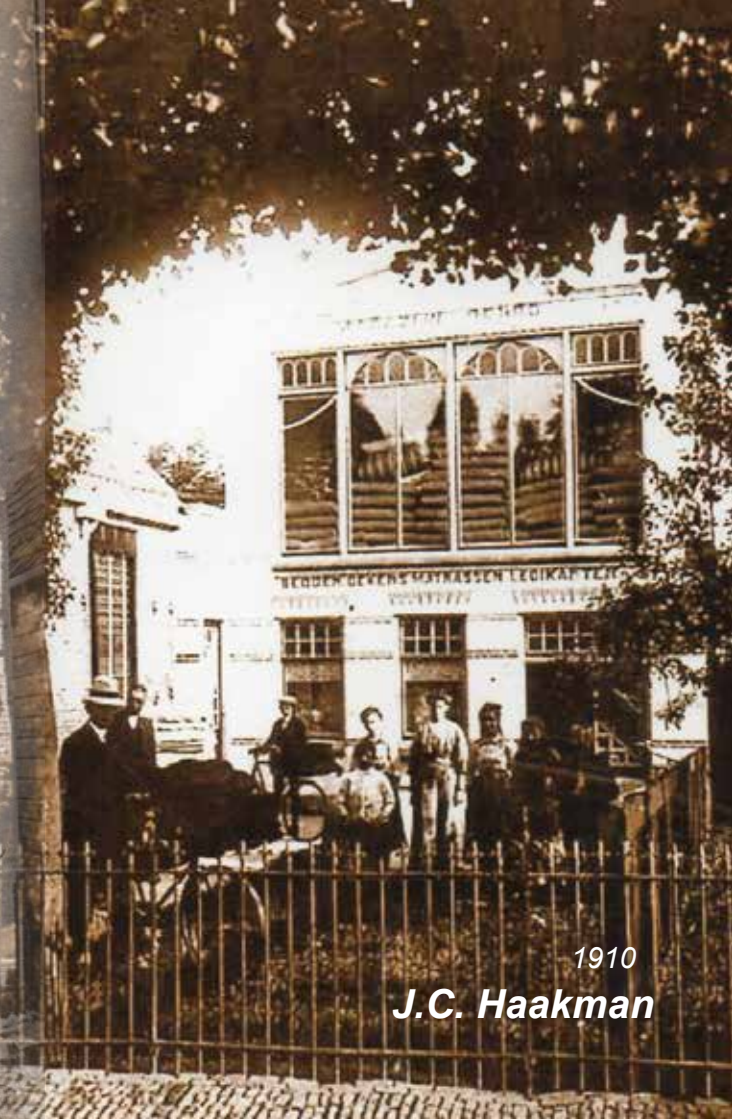
*De bollen werden
geraapt Bij het bollen
rapen kruip je op je
knieën door een goot
op het land en graaf
je met je handen de
bloembollen uit
de aarde.*

1915

Dirk de Wit

1910

J.C. Haakman

Dirk de Wit 1947

De Manufacturierszaak en magazijn "De Hoop" van J.C. Haakman uit 1910, stond aan de Hoofdstraat in Bovenkarspel, op de plek waar tegenwoordig Dirk de Wit is gevestigd. Die zaak zit er trouwens ook alweer 76 jaar.

Familie de Wit tijdens een opening en het voormalig pand aan de Hoofdstraat in Bovenkarspel

DIRK DE WIT MODE in 1947 opgericht door Dirk de Wit (1917-1965)

GROOTEBROEK

De Schuilhoeve is een voormalig weeshuis en sinds de 16e eeuw gevestigd in Grootebroek.

Sinds de jaren 70 van de 20e eeuw heeft het gebouw de functie van leefgroep en sinds 2011

als behandelgroep.

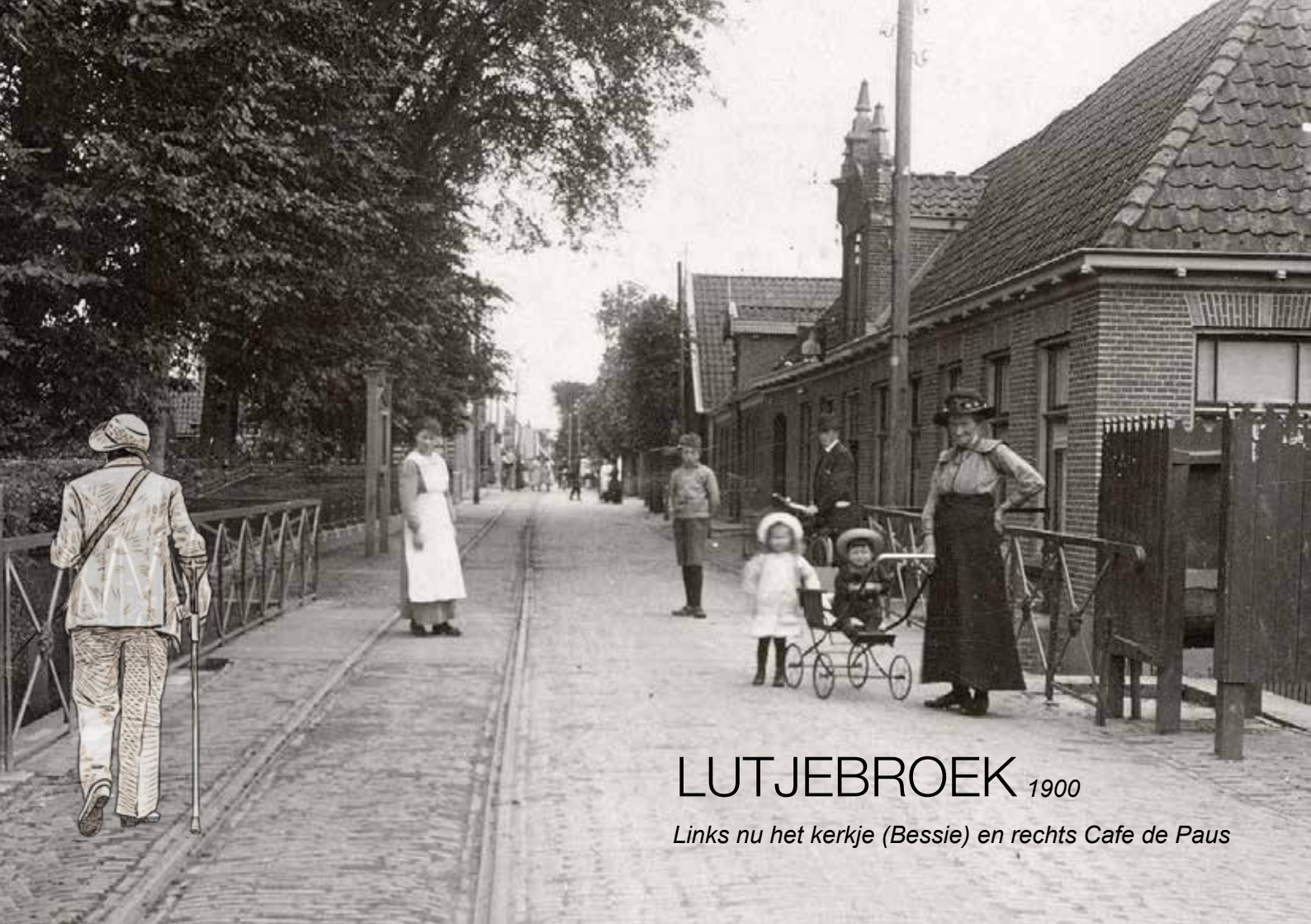
Nu in 2023 worden er weeskinderen opgevangen uit Oekraïne

Zesstedenweg 263

*geheel rechts was in die jaren de bakkerij van TH. Rood,
met de tram rails nog in de straat. Ook de klederdracht is het aankijken waard*

LUTJEBROEK 1900

Links nu het kerkje (Bessie) en rechts Cafe de Paus

1920

HOOGKARSPEL

Sloop station 1970

Aankomst nieuwe pastor station 1970

WESTWOUND

Ziekenvervoerder Buiteman vervoerde de zieken in het dorp met een rijtuig getrokken door een paard.

Eind 1928 bestelt Buiteman een aan zijn wensen aangepaste ziekenauto bij de firma Oostwoud in Franeker. Er is behoefte aan een sneller vervoermiddel voor spoedgevallen.

Laantje parkeergarage
zeikenauto

“Deze nieuwe auto voor ziekentransport voorziet dan ook in een behoefte die reeds lang gevoeld werd, te meer daar in West-Friesland voor zoover bekend, nog geen specialen auto-ziekenwagen in gebruik is”. De levering van de auto, ‘van de meest mogelijke gemakken voorzien’, wordt eind november 1928 verwacht.

WESTWOUND.

Ziekenvervoer per rijtuig of per auto?
— Naar aanleiding van het voornemen van den heer **Buiteman** om een **zeiken-auto** aan te schaffen ter vervanging van het ziekenrijtuig van het W. Kruis, wendde het district Hoogkarspel zich tot heeren medici uit den omtrek met de vraag, wat in het algemeen de voorkeur verdient, vervoer per auto of per ziekenrijtuig.

WIJDENES

In 1296 werd Floris vermoord en de Westfriezen besloten dat ze weer vrij wilden zijn. Ze trokken naar Widenesse, waar Boudewijn van Naaldwijk het kasteel inmiddels beheerde. Die zag de Westfriezen op zo'n krachtige en onstuimige wijze oprukken, dat hij het kasteel opgaf op voorwaarde van lijfsbehoud voor hem en zijn familie. Daarna braken de Westfriezen het kasteel volledig af en trokken ze verder naar 't Huys te Nuwendore, dat ze ook verwoestten. Vervolgens naar Medemblik, maar daar wisten de verdedigers de Westfriezen van zich af te slaan.

HEM

Dorsen met stoommachine

VENHUIZEN-HEM-WUDENES
SCHELLINKHOUT-HOORN

6

C. PUPER

G. W. H. M. S. D. K. S.
VOORAS 600 KG
Achteras 850 KG

G-29281

VENHUIZEN

Streekvervoer

OBDAM

*De Obdammer molen,
gezien richting het noordwesten
vanuit de polder.*

*De polder Obdam
dateert uit 1659*

ALKMAAR

*Het Huis met de Kogel, in het centrum van Alkmaar
is een rijksmonument.
Het pand is sinds 10 december 1969 ingeschreven
in het Monumentenregister. Het pand is op een muur
na volledig uit hout opgetrokken.*

SCHIERMONNIKOOG

Krachtens het Besluit Vijandelijk Vermogen verviel het eigendom van het eiland in 1944 aan de Nederlandse Staat. Van meerdere gehuchten op het eiland, naar een echt dorp genaamd Schiermonnikoog. Het ontstaan van het dorp Schiermonnikoog geschiedde rond de 17de eeuw in opdracht van de familie Stachouwer.

Vuilnis ophalers

Badhotel 1910

De hardstenen peilschaal ter nagedachtenis aan de stormvloed van Andijk in 1916 zit nu in de muur van het voormalige raadhuis van Grootebroek, aan de kant van de Raadhuislaan.

Deze steen heeft vele omzwervingen gekend want hij was eerder ingemetseld in het huis Zesstedenweg 226 dat gesloopt is om plaats te maken voor de Verlengde Raadhuislaan.

De laatste bewoner van dit huis was de familie Kersten.

Vóórdat de familie Kersten erin woonde was het pand eigendom van het bestuur van polder 'Het Grootslag' en in de woning woonde een opzichter van 'Het Grootslag'.

ANDIJK

In januari 1916 stuwde een stormvloed het waterniveau in de Zuiderzee, ter hoogte van Andijk, zeer hoog op. De dijk aldaar stond op doorbreken, maar door met man en macht de dijk te verzwaren, werd dit ternauwernood voorkomen. Simon Prins, dijkgraaf en burgemeester van Grootebroek, gaf mede leiding aan deze werkzaamheden.

Ter herinnering aan deze stormvloed werd de peilsteen in de muur van het huis van de opzichter gemetseld. Het peil geeft aan hoe hoog het zeewaterniveau ter plaatse zou zijn gekomen als de dijk toen was doorgebroken.

Na sloop van de opzichterwoning is de steen verplaatst naar de muur van het voormalige raadhuis.

OOSTERDIJK

Wilt u lid worden?

U kunt zich schriftelijk aanmelden bij de secretaris
p/a Wagenaarstraat 1, 1601 LH Enkhuizen
onder vermelding van uw naam, adres, woonplaats,
telefoonnummer en e-mail adres of per e-mail naar:
judith.karreman@ziggo.nl

Contributie

De contributie voor het seizoen 2023 / 2024
bedraagt € 22.- per jaar per lid / huisadres.
Betaling svp vóór 1 november 2023 op bank
rek. nr. NL85 ABNA 0842 7676 22 onder vermelding
van uw lidmaatschapsnummer.

Beëindiging lidmaatschap dient vóór 1 november 2023
schriftelijk te worden doorgegeven.

Ieder lid mag voor avonden / lezingen
één introducé meenemen.

Voor deelname aan meerdaagse reizen dient
men lid te zijn c.q. te worden.

Na aanmelding ontvangt u een bevestiging
alsmede een verzoek om betaling.

Lay-out en samenstelling
Nel en Cor Hagens Bovenkarspel

Foto's
Siemen Duijs
Henk Visser
Jur Visser

Maatschappij tot Nut van 't Algemeen

ENKHUIZEN - NOORD HOLLAND

www.nut-enkhuizen.nl